

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆՈՒՆԻՑ

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի
ընդհանուր իրավասության դատարան,
նախագահող դատավոր՝ Ա.Մկրտչյան

Հայաստանի Հանրապետության
վերաքննիչ քրեական դատարան,
նախագահող դատավոր՝ Մ.Մելքոնյան

2 մայիսի 2025 թվական

ք.Երևան

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատը (այսուհետ՝ Վճռաբեկ դատարան),

նախագահությամբ՝
մասնակցությամբ դատավորներ՝

Լ.ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆԻ
Ս.ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԻ
Հ.ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ
Ա.ՊՈՂՈՍՅԱՆԻ

գրավոր ընթացակարգով քննության առնելով [REDACTED]
վերաբերյալ ՀՀ վերաքննիչ քրեական դատարանի՝ 2024 թվականի հուլիսի 12-ի
որոշման դեմ ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ Լ.Գրիգորյանի հատուկ
վերանայման վճռաբեկ բողոքը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

Վարույթի դատավարական նախապատմությունը.

1. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (այսուհետ՝ նաև Առաջին ատյանի դատարան)՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 17-ի որոշմամբ բավարարվել է ՀՀ ոստիկանության պետի առաջին տեղակալի միջնորդությունն ու թույլատրվել՝ երկու ամիս ժամկետով [REDACTED] նկատմամբ իրականացնել «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում:

2. [REDACTED] ներկայացուցչի վերաքննիչ բողոքի քննության արդյունքում ՀՀ վերաքննիչ քրեական դատարանը (այսուհետ՝ նաև Վերաքննիչ դատարան) 2024 թվականի հուլիսի 12-ին որոշում է կայացրել բողոքը բավարարելու, Առաջին ատյանի դատարանի՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 17-ի որոշումը բեկանելու և [REDACTED] նկատմամբ «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու վերաբերյալ ՀՀ ոստիկանության պետի առաջին տեղակալի միջնորդությունը մերժելու մասին:

3. Վերաքննիչ դատարանի վերոնշյալ որոշման դեմ ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ Լ.Գրիգորյանը բերել է հատուկ վերանայման վճռաբեկ բողոք, որը Վճռաբեկ դատարանի՝ 2024 թվականի հոկտեմբերի 14-ի որոշմամբ ընդունվել է վարույթ ու սահմանվել է դատական վարույթի իրականացման գրավոր ընթացակարգ:

Վճռաբեկ բողոքի հիմքերը, փաստարկները և պահանջը.

Վճռաբեկ բողոքը քննվում է հետևյալ հիմքի սահմաններում՝ ներքոհիշյալ փաստարկներով.

4. Բողոքի հեղինակի պնդմամբ՝ ստորադաս դատարանը թույլ է տվել դատական սխալ, որն ազդել է վարույթի ելքի վրա, և միաժամանակ առկա է օրենքի միատեսակ կիրառության ապահովման անհրաժեշտություն:

Այսպես, ըստ բողոքի հեղինակի՝ մասնավոր կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքին միջամտող միջոցառումների նկատմամբ դատական վերահսկողությունը պետք է հիմնվի այն տրամաբանության վրա, որ քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը և նախաձեռնված քրեական վարույթի շրջանակներում համաքնույթ միջնորդությունը լուծելիս, այն չափանիշները, որոնց գնահատմամբ կարելի է պարզել անձի սահմանադրական իրավունքի սահմանափակման անհրաժեշտությունն ու համաչափությունը, նույն բովանդակությունը չեն կարող ունենալ: Մինչդեռ, վիճարկվող դատական ակտով միջամտության անհրաժեշտությունը և համաչափությունը գնահատելիս նմանատիպ տարբերակում չի դրվել:

Վերը նշվածի հաշվառմամբ բողոքաբերը փաստարկել է, որ ներկայացված միջնորդությամբ հիմնավորվում է [REDACTED] սահմանադրական իրավունքի սահմանափակման անհրաժեշտությունն ու համաչափությունը: Մասնավորապես, միջնորդությունը պարունակել է [REDACTED] կողմից լատենտային, ծանր ենթադրյալ հանցանքի՝ իրացնելու նպատակով թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության մեջ ներգրավված լինելու, և այդ գործունեությունը միջնորդությամբ նշված բջջային հեռախոսահամարի օգտագործմամբ իրականացնելու մասին օպերատիվ տեղեկատվություն: Միջնորդվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման անհրաժեշտությունը բխել է ծանր հանցագործության կատարումը բացահայտելու, ենթադրյալ հանցավոր գործունեության շարունակումը կանխելու անհրաժեշտությամբ:

Հիմքում դնելով վերը նշվածը՝ բողոք ներկայացրած անձն արձանագրել է, որ այլ եղանակով անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերման անհնարինությունը կոնկրետ դեպքում պետք է գնահատվեր ստեղծված օպերատիվ իրավիճակի և այդ իրադրությունում օպերատիվ-հետախուզական գործունեության խնդիրների լուծման հնարավորության հաշվառմամբ: Արդյունքում, բողոք բերած անձը գտել է, որ Առաջին ատյանի դատարանը, թույլատրելով երկու ամիս ժամկետով [REDACTED] նկատմամբ իրականացնել միջնորդվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումը, կայացրել է գործն ըստ էության ճիշտ լուծող դատական ակտ:

5. Վերոգրյալի հիման վրա, բողոք բերած անձը խնդրել է բեկանել Վերաքննիչ դատարանի՝ 2024 թվականի հուլիսի 12-ի որոշումը և կայացնել դրան փոխարինող դատական ակտ:

Վճռաբեկ բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.

6. «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդություն հարուցելու մասին որոշման համաձայն՝ «(...) [Օ]պերատիվ տեղեկություններ են սրացվել այն մասին, որ [REDACTED] (...) ապօրինի ձեռք է բերում տարբեր տեսակի թմրամիջոցներ և զբաղվում դրանց իրացմամբ:

Միաժամանակ ըստ ներկայացված նյութերի՝ ձեռնարկվել են նաև այլ միջոցներ, արդյունքում որևէ եղանակով հնարավոր չի եղել լիարժեք ստուգել սրացված օպերատիվ տեղեկատվությունը և այդ կապակցությամբ սրանալ փաստական տվյալներ:

Նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է նաև, որ [REDACTED] օգտագործում է [REDACTED] քջջային հեռախոսահամարը:

(...)

Քննարկելով միջնորդությունը և կից նյութերը, ինչպես նաև՝ նկատի ունենալով, որ այլ եղանակով անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերումն անհնարին է, և [REDACTED] նկատմամբ «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման անցկացմամբ կարող են սրացվել հիշյալ տեղեկատվությունը հիմնավորող տվյալներ, որոնց օգտագործումը կնպաստի ՀՀ [քրեական օրենսգրքի] 266-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով նախատեսված ենթադրյալ հանցագործության բացահայտմանը և անհրաժեշտ ապացույցների ձեռքբերմանը (...)»¹:

¹ Տե՛ս վարույթի նյութեր, հատոր 1, թերթ 2:

6.1. «Տեղեկանք» վերտառությամբ փաստաթղթի համաձայն՝ «(...) [REDACTED] իր հանցավոր գործունեությունն իրականացնում է քջային հեռախոսի միջոցով, որի ժամանակ օգտվում է [REDACTED] քջային հեռախոսահամարից»²:

7. «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումը կարգադրող Առաջին ատյանի դատարանի դատական ակտի համաձայն՝ «(...) Համաձայն միջնորդության (...) օպերատիվ տեղեկություններ են ստացվել, որ [REDACTED] (...) ապօրինի ձեռք է բերում փարբեր տեսակի թմրամիջոցներ և զբաղվում դրանց իրացմամբ:

Նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է նաև, որ [REDACTED] օգտագործում է [REDACTED] քջային հեռախոսահամարը:

Բացի այդ, ըստ ներկայացված նյութերի՝ միջնորդություն ներկայացրած մարմինը ձեռնարկել է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ստանալուն ուղղված այլ միջոցներ, սակայն դրանց արդյունքում հնարավոր չի եղել լիարժեք ստուգել ստացված օպերատիվ տեղեկությունները:

Միջնորդության քննարկման համար կարևոր նշանակություն ունի նաև այն հանգամանքը, որ ըստ ստացված տվյալների՝ [REDACTED] կասկածվում է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 266-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված առերևույթ արարքի կատարման մեջ, ինչը (...) դասվում է ծանր հանցագործությունների շարքին:

(...)

Վերոգրյալի հիման վրա, ելնելով մասնավոր և հանրային շահերի անհրաժեշտ հավասարակշռման անհրաժեշտությունից և նկատի ունենալով, որ այլ եղանակով անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերումն անհնարին է, և [REDACTED] նկատմամբ «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման անցկացմամբ կարող են ստացվել հիշյալ տեղեկատվությունը հիմնավորող տվյալներ, ինչը կնպաստի ՀՀ քրեական օրենսգրքի 266-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված առերևույթ ծանր

² Տե՛ս վարույթի նյութեր, հատոր 1, թերթ 3:

հանցագործության բացահայտմանը, [Առաջին արյանի] դատարանը գտնում է, որ միջնորդությունը հիմնավոր է և ենթակա է բավարարման (...)»³:

8. Վերաքննիչ դատարանը, վկայակոչելով նաև *Ռուբեն Խղիթյանի* գործով Վճռաբեկ դատարանի որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումը, մերժել է օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը՝ արձանագրելով հետևյալը. «(...) Առաջին արյանի դատարանի հետևությունը չի համապատասխանում միջնորդության քննարկման ժամանակ ներկայացված նյութերին և գործի փաստական հանգամանքներին, քանի որ տվյալ դեպքում ներկայացված նյութերում պարունակվող տվյալներն ու տեղեկություններն ինքնին բավարար չեն եղել հայցվող թույլտվության համար անհրաժեշտ շեմքը հաղթահարելու համար:

Վերաքննիչ դատարանն արձանագրում է, որ միջնորդություն հարուցած անձի կողմից ներկայացված՝ [REDACTED] նկարմամբ, վերջինիս կողմից օգտագործվող [REDACTED] հեռախոսահամարով «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու վերաբերյալ միջնորդությանը կից ներկայացված փաստական տվյալը, այն է՝ օպերատիվ աղբյուրից ստացված տեղեկատվության մասին տեղեկանքը, ինչի հավաստիությունը գնահատելու համար որևէ այլ փաստական տվյալ չի ներկայացվել, Վերաքննիչ դատարանի համոզմամբ ըստ էության անհրաժեշտ և բավարար չի եղել օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլատրելու արգելքը հաղթահարելու համար, հետևաբար՝ ներկայացված միջնորդության շրջանակներում [REDACTED]՝ ՀՀ Մահմանադրությամբ և միջազգային պայմանագրերով նախատեսված և օրենսդրությամբ երաշխավորված իրավունքների նկատմամբ իրականացվող միջամտությունը համաչափ չէ»⁴:

Վճռաբեկ դատարանի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

9. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի անցումային դրույթները կարգավորող՝ 483-րդ հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն՝ «Մինչև սույն օրենսգիրքն ուժի

³ Տե՛ս վարույթի նյութեր, հատոր 1, թերթեր 4-5:

⁴ Տե՛ս վարույթի նյութեր, հատոր 1, թերթեր 82-87:

մեջ մտնելը կայացված դատական ակտերով վերաքննիչ և վճռաբեկ բողոքները բերվում և քննվում են մինչև 2022 թվականի հուլիսի 1-ը գործող կարգով»:

Վերոգրյալից հետևում է, որ 2022 թվականի հուլիսի 1-ից հետո կայացված դատական ակտերի դեմ վճռաբեկ բողոքները բերվում և քննվում են 2022 թվականի հուլիսի 1-ից գործող քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով: Հետևաբար, սույն բողոքի քննությունն իրականացնելիս, որպես Վճռաբեկ դատարանում բողոքի քննության ընթացակարգ, հիմք է ընդունվում 2022 թվականի հուլիսի 1-ից գործող կարգը: Մինևույն ժամանակ, Վճռաբեկ դատարանը փաստում է, որ Առաջին ատյանի դատարանն օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը քննության է առել, իսկ Վերաքննիչ դատարանն Առաջին ատյանի դատարանի դատական ակտի իրավաչափությունը գնահատել է 1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի իրավակարգավորումների շրջանակներում, ուստի ստորադաս դատարանների հետևությունների իրավաչափության գնահատման համար Վճռաբեկ դատարանը հիմք է ընդունում 1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի իրավակարգավորումները:

10. Սույն վարույթով Վճռաբեկ դատարանի առջև բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. հիմնավորվա՞ծ է արդյոք [REDACTED] նկատմամբ «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը մերժելու վերաբերյալ Վերաքննիչ դատարանի հետևությունը:

11. Վճռաբեկ դատարանը, բացահայտելով քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման անցկացման անհրաժեշտությունը և համաչափությունը հիմնավորելու պահանջի բովանդակությունը, Վազգեն Ոսկանյանի գործով որոշման շրջանակներում արձանագրել է, որ օպերատիվ աղբյուրից ստացված՝ որոշակի իրադարձությունների կամ անձանց վերաբերելի տեղեկությունը քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս դառնում է օպերատիվ-հետախուզական մարմինների ուսումնասիրության առարկա և այդ տեղեկատվության հավաստիության ստուգման անհրաժեշտությունն է առաջացնում

որոշակի օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու՝ օպերատիվ հետախուզական մարմնի միտումը:

Միաժամանակ, հարկ է նկատել, որ նախաձեռնված քրեական վարույթի պայմաններում քննիչը ստանում է ենթադրյալ հանցանքին վերաբերող հանգամանքները պարզելու բավականին լայն գործիքակազմ, որը դրսևորվում է տարաբնույթ վարութային գործողությունների կատարմամբ և դատավարական ակտերի ընդունմամբ, որոնց արդյունավետության երաշխիքներն այն դատավարական կարգավորումներն ու ընթացակարգերն են, որոնք մի դեպքում՝ սահմանում են վարութային պարտականություններ, իսկ մյուս դեպքում՝ կոչված են ապահովելու այդ պարտականությունների կատարումը: Այսինքն, քրեադատավարական ընթացակարգն էապես բարձրացնում է նախաքննական մարմնի տեղեկացվածության աստիճանը, նախատեսում վերապահված խնդիրներն ավելի արդյունավետ իրականացնելու հնարավորություն, որպիսին, օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմինը չունի, և ըստ էության չի էլ կարող ունենալ, ինչով էլ պայմանավորված, ի տարբերություն գաղտնի քննչական գործողությունների, օպերատիվ-հետախուզական գործունեությունն իրականացվում է սակավ տեղեկատվության առկայության պայմաններում: Ողջ վերոգրյալը բավարար է արձանագրելու, որ թեև երկու դեպքում էլ դատական վերահսկողությունը միտված է միևնույն նպատակին՝ անձի հիմնարար իրավունքի կամայական սահմանափակումը կանխելուն, սակայն, քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը լուծելիս, այն չափանիշները, որոնց գնահատմամբ կարելի է պարզել անձի սահմանադրական իրավունքի սահմանափակման անհրաժեշտությունն ու համաչափությունը, նույն բովանդակությունը չեն կարող ունենալ. տվյալ դեպքում միջնորդությունը հիմնավորող փաստական հանգամանքները որակական հատկանիշների առումով կարող են նվազ լինել: Նշվածը վկայում է նաև այն մասին, որ քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը լուծելիս օպերատիվ տեղեկությունների օգտագործումը կարող է անխուսափելի լինել, որոնց բավարարության աստիճանը պետք է յուրաքանչյուր անգամ դատարանը գնահատի:

Ուստի, դատական վերահսկողության տիրույթում գտնվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման իրականացման թույլտվություն ստանալու միջնորդության հիմնավորվածությունը հաստատող փաստակագրում առկա օպերատիվ տեղեկատվության հավաստիությունը հաստատող այլ փաստական տվյալներ ներկայացնելու պահանջը համահունչ չէ օպերատիվ-հետախուզական գործունեության բնույթին ու նպատակային նշանակությանը, քանզի հենց այդ տեղեկատվության ստուգման համար է հայցվում անձնական կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքին միջամտությունը՝ պայմանով, որ այլ եղանակով անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերումն անհնարին է⁵:

Վերոգրյալի հետ մեկտեղ, հարկ է կրկնել, որ մասնավոր և ընտանեկան կյանքի ոլորտ միջամտության ավելի բարձր աստիճան ունեցող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումն իրականացնելու միջնորդության մեջ իրավասու մարմինը պետք է հիմնավորի, թե ո՞րն է միջնորդվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման իրականացման նպատակը, ո՞ր փաստական տվյալների պայմաններում է անհրաժեշտ դարձել այդ միջոցառման իրականացումն ու հնարավոր ի՞նչ հանգամանքների պարզման ակնկալիք է հետապնդում իրավասու մարմինը: Միայն լեզիտիմ նպատակի առկայության պարագայում է, որ դատարանը կարող է պատշաճ գնահատման ենթարկել խնդրո առարկա միջամտության համաչափությունն այդ նպատակին⁶:

12. Սույն վարույթի նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է, որ՝

- օպերատիվ գործունեություն իրականացնող մարմնում օպերատիվ տեղեկություն է ստացվել, որ [REDACTED] ենթադրաբար ներգրավված է իրացնելու նպատակով թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության մեջ, և այդ գործունեությունն իրականացնում է բջջային հեռախոսի միջոցով⁷,

- ՀՀ ոստիկանության պետի առաջին տեղակալը, հաշվի առնելով [REDACTED] կողմից ենթադրաբար ծանր հանցագործության կատարման մասին

⁵ Տե՛ս, Վճռաբեկ դատարանի՝ Վազգեն Ոսկանյանի գործով 2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ի թիվ ՕՀՄ-56/12.10.2023 որոշումը:

⁶ Տե՛ս, *mutatis mutandis*, Վճռաբեկ դատարանի՝ Կարեն Ալավերդյանի գործով 2021 թվականի հոկտեմբերի 22-ի թիվ ԵԴ-11 որոշումը:

⁷ Տե՛ս սույն որոշման 6-րդ և 6.1-րդ կետերը:

տեղեկատվությունը, և միաժամանակ նկատի ունենալով, որ ձեռնարկված օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումները եղել են անարդյունք, իսկ այլ եղանակով անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերումն անհնարին է՝ գտել է, որ ենթադրյալ հանցավոր գործունեությունը բացահայտելու և անհրաժեշտ ապացույցներ ձեռքբերելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել «Հետախուսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում, ու միջնորդությամբ դիմել է Առաջին ատյանի դատարան⁸,

- Առաջին ատյանի դատարանը 2020 թվականի նոյեմբերի 17-ին որոշում է կայացրել միջնորդությունը բավարարելու ու երկու ամիս ժամկետով [REDACTED] նկատմամբ միջնորդվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման կատարումը թույլատրելու մասին⁹,

- նշված որոշման դեմ ներկայացված բողոքի քննության արդյունքում, Վերաքննիչ դատարանն արձանագրել է, որ տվյալ դեպքում հայցվող միջամտության անհրաժեշտությունը հիմնավորելու համար ներկայացված փաստական տվյալը, այն է՝ օպերատիվ աղբյուրից ստացված տեղեկատվության մասին տեղեկանքը միջնորդության հիմնավորվածությունը հաստատող բավարար փաստակազմ չէ. այդ տեղեկանքի հավաստիությունը գնահատելու համար այլ փաստական տվյալներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում, Վերաքննիչ դատարանը եզրահանգել է, որ նախաձեռնողի կողմից չեն հաղթահարվել [REDACTED] մասնավոր կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքը սահմանափակող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման անցկացման անհրաժեշտության ու համաչափության պահանջը¹⁰:

13. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 11-րդ կետում շարադրված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո՝ Վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում արձանագրել հետևյալը. նախ նախաձեռնողն իր տրամադրության տակ է ունեցել [REDACTED] լատենտայնություն ունեցող ծանր հանցանքի ենթադրյալ կատարմանն առնչության հիմք տվող տեղեկատվություն, այդ թվում՝ ենթադրյալ գործունեության որոշ

⁸ Տե՛ս սույն որոշման 1-ին և 6-րդ կետերը:

⁹ Տե՛ս սույն որոշման 1-ին և 7-րդ կետերը:

¹⁰ Տե՛ս սույն որոշման 8-րդ կետը:

հանգամանքների մասին փաստական տվյալներ, իսկ մասնավոր ու ընտանեկան կյանքի իրավունքին միջամտությունը հայցվել է քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս, երկրորդը, օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմնի ձեռնարկած՝ մասնավոր և ընտանեկան կյանքի ոլորտ նվազ միջամտող միջոցառումները եղել են անարդյունք, ու երրորդը, օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմնի ղեկավարը, գտնելով, որ այլ եղանակով անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերումն անհնարին է, Առաջին ատյանի դատարանին միջնորդել է թույլատրել իրականացնելու հիմնարար այս իրավունքին միջամտության ավելի բարձր աստիճան ունեցող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ տվյալ դեպքում գործիքակազմի սակավությունը, և միաժամանակ այլ եղանակով ստացված օպերատիվ տեղեկության կապակցությամբ անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերման անհնարինությունն է առաջացրել [REDACTED] նկատմամբ միջնորդվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտությունը: Ստացվում է, որ [REDACTED] հիմնարար իրավունքին միջամտության ավելի բարձր աստիճան ունեցող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու թույլտվություն հայցելը հենց ձեռքբերված օպերատիվ տեղեկատվության հավաստիության ստուգման ձգտումն է, որպիսի պայմաններում այդ տեղեկատվության հավաստիությունը ստուգելու համար այլ փաստական տվյալներ ներկայացնելու Վերաքննիչ դատարանի պահանջը, սույն վարույթով, համահունչ չէ օպերատիվ-հետախուզական գործունեության բնույթին ու նպատակային նշանակությանը:

13.1. Անդրադարձ կատարելով Վերաքննիչ դատարանի դատական ակտի հիմքում դրված՝ *Ռուբեն Խլղաթյանի* գործով Վճռաբեկ դատարանի որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշմանը, Վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում կրկնել, որ տվյալ գործով Վճռաբեկ դատարանի եզրահանգումը

պայմանավորված է եղել կոնկրետ վարույթի շրջանակներում ներկայացված միջնորդության հիմնավորվածության տեսանկյունից¹¹:

Տվյալ դեպքում, ուսումնասիրության և գնահատման ենթարկելով վարույթում առկա նյութերը, Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ Առաջին ատյանի դատարանը եկել է ճիշտ եզրահանգման առ այն, որ ներկայացված միջնորդությամբ իրավասու մարմինը հիմնավորել է, թե որն է եղել միջնորդվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման իրականացման նպատակը, որ փաստական տվյալների պայմաններում է անհրաժեշտ դարձել այդ միջոցառման իրականացումն ու հնարավոր ինչ հանգամանքների պարզման ակնկալիք է ունեցել:

Այսպիսով, վերն արտահայտված իրավական դիրքորոշումների հաշվառմամբ, Վճռաբեկ դատարանը եզրահանգում է, որ [REDACTED] նկատմամբ «Հեռախոսային խոսակցությունների վերահսկում» օպերատիվ-հետախուզական միջոցառում իրականացնելու թույլտվություն ստանալու միջնորդությունը մերժելու վերաբերյալ ստորադաս դատարանի հետևությունը հիմնավորված չէ:

14. Ելնելով վերոգրյալից, Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ Վերաքննիչ դատարանը, սույն վարույթով դատական ակտ կայացնելիս, թույլ է տվել 1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 284-րդ հոդվածի խախտում, որն իր բնույթով էական է, քանի որ ազդել է վարույթի ելքի վրա, ինչպես նաև հանգեցրել է վարույթի հանրայնության սկզբունքի խախտման, ինչը, 2021 թվականի հունիսի 30-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 15-րդ և 362-րդ հոդվածների համաձայն, հիմք է Վերաքննիչ դատարանի որոշումը բեկանելու համար: Մինևույն ժամանակ, Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ Առաջին ատյանի դատարանը, ՀՀ ոստիկանության պետի առաջին տեղակալի միջնորդությունը բավարարելու վերաբերյալ որոշում կայացնելիս, թույլ չի տվել վարույթի ելքի վրա ազդեցություն ունեցող դատական սխալ, ուստի անհրաժեշտ է Առաջին ատյանի դատարանի՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 17-ի որոշումը թողնել օրինական ուժի մեջ:

¹¹ Տե՛ս Վճռաբեկ դատարանի՝ Վազգեն Ոսկանյանի գործով հիշյալ որոշման 14-րդ կետը:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 162-րդ, 163-րդ և 171-րդ հոդվածներով, 2021 թվականի հունիսի 30-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ, 33-րդ, 34-րդ, 264-րդ, 281-րդ, 352-րդ, 359-րդ, 361-363-րդ և 400-րդ հոդվածներով՝ Վճռաբեկ դատարանը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

_____ վերաբերյալ ՀՀ վերաքննիչ քրեական դատարանի՝ 2024 թվականի հուլիսի 12-ի որոշումը բեկանել և օրինական ուժի մեջ թողնել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 17-ի որոշումը:

Որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացնելու օրը:

Նախագահող՝

_____ Լ.ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

Դատավորներ՝

_____ Ս.ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

_____ Հ.ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

_____ Ա.ՊՈՂՈՍՅԱՆ